

Према подацима из пописа становништа који је 2002. године обавио Републички завод за статистику [\[1\]](#), у Србији живи чак 6.371.584 становника који себе сматрају православним хришћанима. Пописом није обухваћено, нити је тим прикупљањем података, које организује држава, било предвиђено питање колико је овдашње становништво узрасло у поимању, прихватању и живљењу кроз хришћанске вредности. То се до скоро могло само наслућивати. Ипак, храмови препуни света током хришћанских празника могли би да укажу да је све очигледнија потреба савременог човека да управо у духовним сферама друштвеног живота пронађе противтежу за глобалну интенцију профита да пенетрира у сваку људску пору. Та потреба савременог човека да предахне од неописиво бахате експлоатације, међутим, могла би да одведе знатичељне (или жедне?) странпутицом уколико стадо, сада већ не мало, пастири не (са)чувају. Брига нарочито расте када се узме у обзир да се чак 22,75% православаца у Србији никада није причестило, а 51,50% крштених православаца никада се није исповедило, што су само неки од података до којих се дошло у докторској дисертацији Др Весне Николић "Верски туризам и СПЦ".

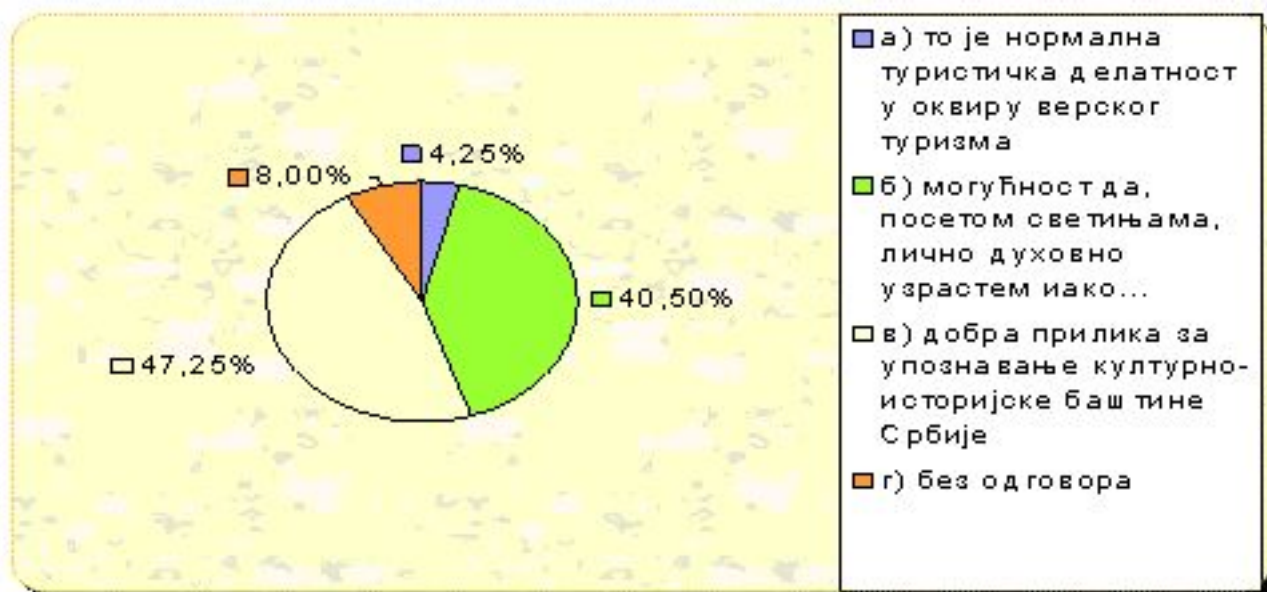
Тема јесте интересантна сама по себи, али она постаје још интересантнија кад се (са)зна да је одбрањена на Факултету за туристички и хотелијерски менаџмент, чиме је аутор стекла звање "Доктора економских наука". Како је доведена у везу религиозност и економија?

Полазећи од поменуте глобалне интенције о пенетрацији профита у сваки сегмент човековог живота, др В. Николић разлоге за пораст верског, културног и еколошког туризма налази у природној потреби савременог човека да томе пронађе духовну противтежу. Као и сваком храбром мислиоцу, није јој промакла чињеница да и сам туризам има представу о тој људској потреби. Ту потребу туризам итекако препознаје и претвара га у сопствени бизнис коме се у времену које предстоји, управо стога, предвиђа највећи раст у историји [\[2\]](#).

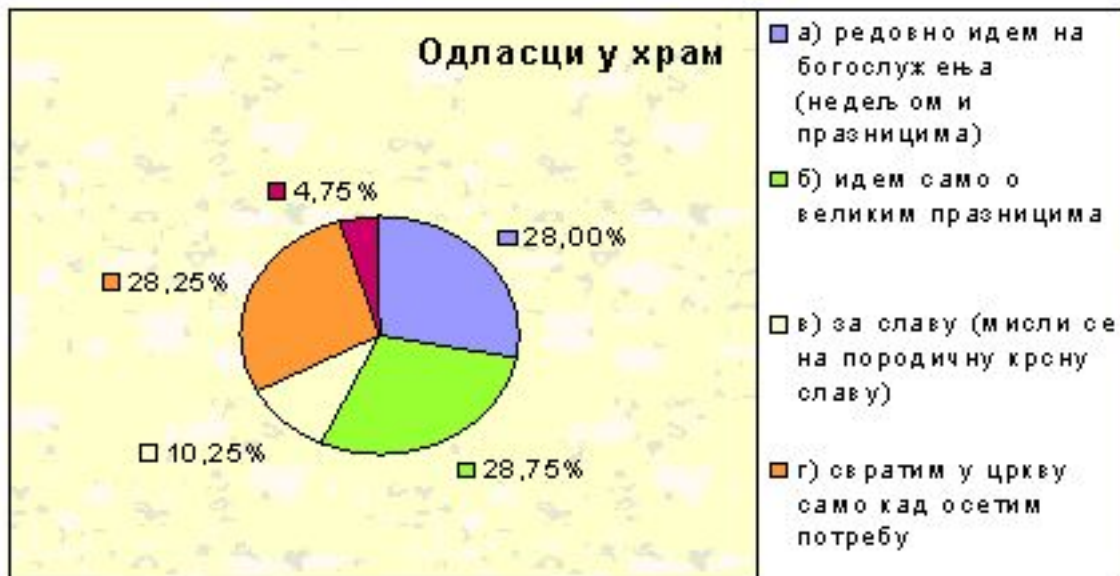
Провођење кроз парадигме социологије, социологије туризма посебно, обављено је уз илустрацију драматичне трке за новцем - с којом вера нема ништа заједничко. Тако су теорија и пракса стављени под добру лупу, што не оставља простор ни за сумњу, ни за

дилеме. А и у приступу вери направљена је дистинкција између појмова православне вере и религије. Све је дотакнуто: и шта је вера, и шта је религија, и шта је ходочашће, и шта је религијски туризам, и шта је поклоничко путовање, и шта је "паломничество" код руских православца. Посебно узбудљиви делови рада су свакако полемике са радовима проф. др. Ђуре Шушњића, социолога религије, или бискупа Карла Маце, римокатоличког теолога чија је књига о ходочашћу [3] објављена и на српском језику.

Чини се, ипак, да је дисертација толико читана [4] како због стила писања, тако и због храбрих полемика, а нарочито због резултата обављеног истраживања на терену - у манастирима који припадају СПЦ. Наиме, полазећи од претпоставке да посете сакралним објектима СПЦ не спадају ни у верски туризам, ни у поклоничтво, него да их посетиоци доживљавају као "посете културно-историјским споменицима", Др Николић долази до податка да највећи број посетлаца (47%) заиста и мисли да је то одлична прилика за упознавање културне баштине. Тиме је само указала на рецидив комунизма, у коме манастири и јесу проглашени профаним споменицима. Наиме, управо толики број испитаника (47,24%) изјаснио се "да је обилазак манастира за њих добра прилика за упознавање културно-историјске баштине Србије". Да је то "нормална туристичка делатност у оквиру верског туризма" мисли само 4,25% испитаника. Све у свему око 40% испитаника не доживљава долазак у манастир као могућност да се лично духовно узрасте, што је такође био понуђен одговор, јер је ту опцију заокружило 40,5% испитаника. Дакле, мање је таквих посетилаца, него оних који манастире доживљавају као да још живе у комунизму.

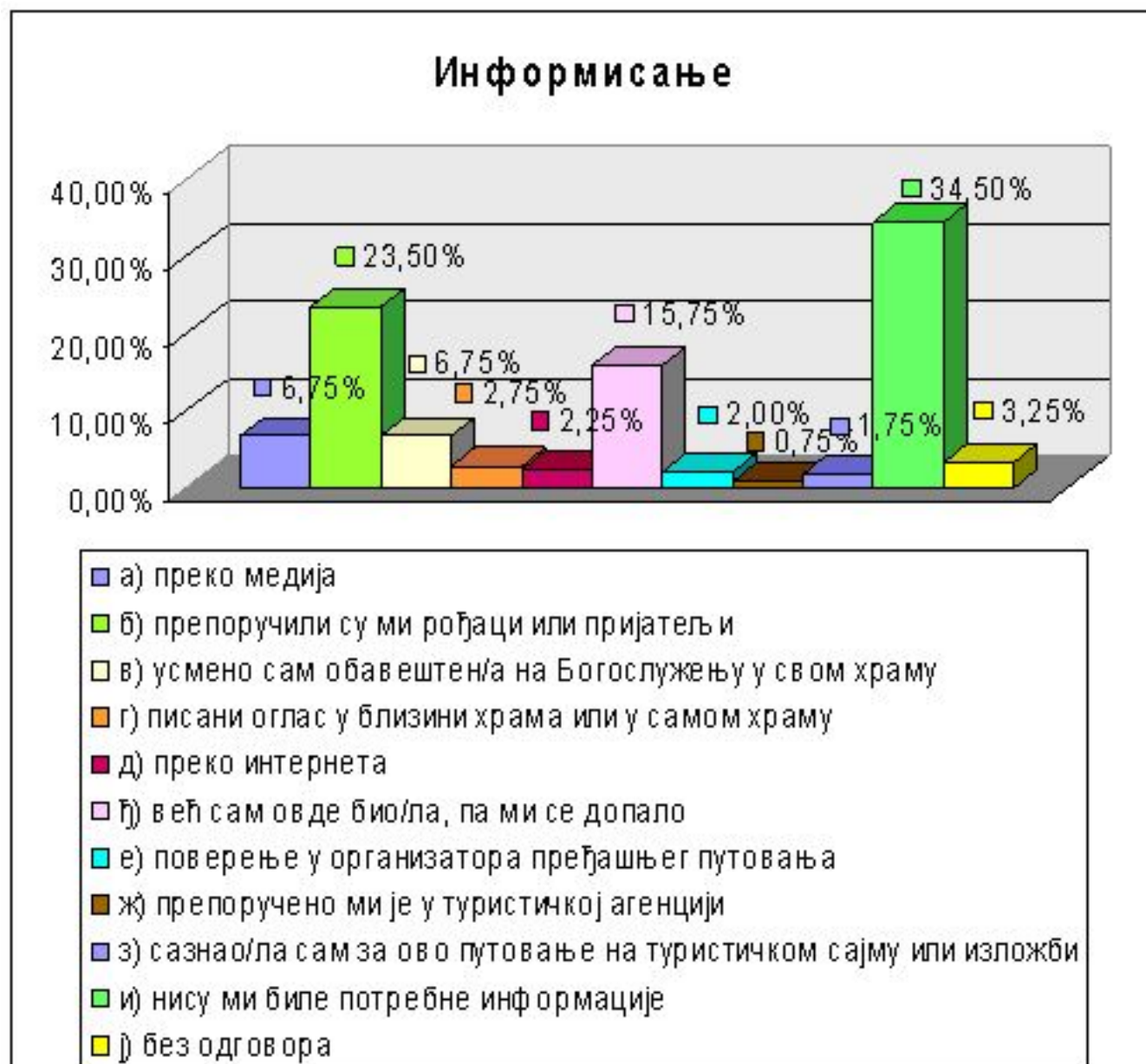

Трагајући још дубље за мотивима обиласка сакралних објеката СПЦ, др Весна Николић долази до следеће тврдње: "Обилазак светиња у православном хришћанству је, као трагање за духовношћу, супституција за неадекватни парохијски живот, што се може утврдити испитивањем учесталости одласка у храмове", јер више од 70% посетилаца манастира не одлази редовно на богослужења, односно само 28% редовно иде у цркву.

Али је зато скоро 80% посетилаца било је у више од 6 манастира.

Верски туризам или заобилажене вере

Пише: Дарко Николић
четвртак, 13 јануар 2011 13:10

